

Lausuntopyyntö HE YO- ja AMK-lain muuttamiseksi

1. Lausunnonantaja:

Vastaajien määrä: 1

Lausunnonantajan nimi (organisaatio)	Lausunnon lähettäjä (henkilö)	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
Tehy ry	Juha Kurtti	0505869460	juha.kurtti@tehy.fi

Lausunnonantaja

2. Tampere3

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

3. Mitä hyötyjä yhdistymisellä saavutettaisiin? Liittykö yhdistymiseen uhkia?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa Tampereen ammattikorkeakoulu siirtyisi uuden säätiöyliopiston omistukseen. Tehy ry:n mielestä on tärkeää varmistaa, että omistuspuhjan muuttuminen ei vaikuta nykyisen ammattikorkeakoululainsäädännön tavoitteisiin ammattikorkeakoulun perustehtävästä tuottaa muun muassa laadukkaita ja työelämälähtöisiä sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoja työvoimatarpeen mukaisesti. Toisaalta TAMpere3:n liittyvä kehitys-suuntaus voi jatkossa tuoda tarpeelliseksi muuttaa korkeakoulurakennettamme niin, että korkeakoululainsäädäntö edelleen yhdenmukaistuu.

Hyödyt

Tehy ry:n mielestä uuden korkeakoulukokonaisuuden hyödyt liittyvät sen tulevaan profiiliin saavuttaa nykyistä vahvemmin tutkimusta ja korkeakoulutusta esityksen mukaisilla painoalueilla, kuten terveys- ja hyvinvointi, sosiaalinen tasa-arvo, ympäristö- ja yhteiskuntasuunnittelu, digitaalinen viestintä, tulevaisuuden oppiminen sekä robotiikka. Edelleen uudessa korkeakoulukokonaisuudessa on nykyistä paremmat mahdollisuudet vähentää korkeakoulujen opetustarjonnan päällekkäisyyksiä ja kehittää uudenlaisia opetusyhteistyömuotoja korkeakoulujen kesken.

Uhkakuvat

Uusi korkeakoulukokonaisuus muodostaa korkeakoulujärjestelmässämme uudenlaisen yhteenliittymän. Erilaisuus suhteessa muihin maamme korkeakouluihin saattaa johtaa eristäytymiseen ja korkeakoulujen välisen yhteistyön vähentymiseen korkeakoulujen välisessä kilpailussa. Lisäksi on mahdollista, että uudessa korkeakoulukokonaisuudessa tuotettua osaamista ei arvosteta kuten perinteisissä korkeakoululaitoksissa, koska tavoite yhteisestä opetussuunnitelmasta voi vähentää osaamisalakohtaiset opintojen määrää yhteisten opintojen kustannuksella. Siksi Tehy ry:n mielestä on tärkeää, että uuden korkeakoulukokonaisuuden tuottamaa osaamista arvioidaan heti, kun se käytännöllisesti on mahdollista ja oppimistuloksia verrataan myös muihin korkeakouluihin. Pyrkimyksiä korkeakoulujen rakenteelliseen kehittämiseen on myös muilla korkeakoulualueilla ja arviointitiedot Tampere3:sta voivat tätä kehitystä vauhdittaa tai hidastaa valtakunnallisesti.

4. Pidättekö ehdotusta siirtymän toteuttamistavasta (voimaanpanolaki) kannatettavana?

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

5. Muutosehdotuksenne voimaanpanolain säännöksiin ja perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt

Tehy ry:n mielestä on tärkeää, että voimaanpanolaissa säädetään kaikista niistä yhdistymisen edellytyksistä, jotka tulee huomioida korkeakoulukokonaisuuden muodostumisessa. Erilliset säädökset uuden x-yliopiston perustamisesta, järjestäytymisestä, varallisuuden siirrosta sekä uuden ylioppilaskunnan järjestäytymisestä, ovat esimerkkejä näistä edellytyksistä.

Uhkakuvat

Tehy ry näkee uhkana sen, että voimaanpanolakia ei saada voimaan riittävän ajoissa, mikä osaltaan vaikeuttaa korkeakoulukokonaisuuden syntymistä tavoiteaikataulussaan 1.1.2019.

6. Opetusyhteistyö

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

7. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt

Tehy ry näkee, että opetusyhteistyön laajeneminen parhaimmillaan nostaa opetuksen laatua ja vähentää päällekkäisten opetussisältöjen tarjontaa, kun opetuskokonaisuuksia voidaan koordinoita valtakunnallisemmin. Lisäksi hyväksilukukäytännöt vähentyisivät, kun toisen korkeakoulun opinnot hyväksyttäisiin opinto-ohjelmaan sellaisenaan. Tässä yhteydessä on kuitenkin varmistettava, että korkeakouluilla on käytössä yhteiset näyttöön perustuvat AHOTT-periaatteet (Aikaisemmin Hankitun Osaamisen Tunnistaminen ja Tunnustaminen). Hyvä raja on, että koulutusvastuun mukaisesti korkeakoulun on kuitenkin annettava pääosa opetuksesta itse ja, että opiskelijalla säilyisi tutkinnonsuorittamisoikeus vain siihen korkeakouluun, johon hän on hakeutunut tutkinto-opiskelijaksi.

Uhkakuvat

Tehy ry:n mielestä opetussyhteistyön laajenemiseen sisältyy myös joitakin uhkia. Opetussyhteistyön lisääntyminen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välillä on itsessään perusteltua opintojen joustavoimiseksi, mutta korkeakoulujen erilaisten tutkintojen ja osaamistavoitteiden vuoksi, voi erityyppiset opintokokonaisuudet muodostua yhteistyön esteeksi. Ammattikorkeakouluun liittyviä ammatillisia opintokokonaisuuksia tuskin voi korvata yliopiston opintotarjonnalla.

Opetussyhteistyön laajentumiseen liittyy myös uhka opiskelijoiden eri-arvoistumisesta. Laajempi opintotarjonta mahdollistuu niille, joilla on taloudellisesti varaa liikkua ja opiskella toisella korkeakoulualueella.

Opetushenkilöstön osalta haasteita voi tuoda korkeakoulujen väliset toimintakulttuuriset erot esimerkiksi erilaisten opetuksen toteutustapojen osalta. Epäselvyyttä on myös siinä, mitä tarkoitetaan esityksessä, että korkeakoulun on annettava pääosa opetuksestaan itse. Onko kyse tarkalleen määriteltävästä laajuudesta suhteessa suoritettavaan tutkintoon? Tulkintaepäselvyys voi johtaa kirjavaan menettelytapaan.

8. Muutosehdotukseenne opetussyhteistyötä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Ks. edellä

9. Koulutuksen siirto

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

10. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt

Tehy ry:n mielestä säännös parantaa opiskelijan opinto-oikeusturvaa tilanteissa, joissa korkeakoulujen rakenteellisen uudistuksen tai muun toiminnallisen muutoksen johdosta korkeakoulukohtaisia koulutusvastuita (tutkintovastuita) muutetaan. Säännöksen turvin varmistetaan, että opiskelijalla on mahdollisuus valmistua opiskelemastaan tutkinnosta ammattiin. Edelleen on perusteltua, että opiskelijalla on siirto-säännöksestä huolimatta oikeus jäädä opiskelemaan tutkintoaan kotikorkeakouluunsa kolmeksi vuodeksi lakkauttamispäätöksen jälkeen. On kuitenkin tarpeen vielä arvioida onko tuo kolme vuotta riittävä oikeus kaikkien yliopistotutkintojen osalta.

Uhkakuvat

Tehy ry:n mielestä koulutuksen siirtoon liittyvät uhat koskevat opetusjärjestelyjä tilanteessa, jossa suurempi määrä opiskelijoita siirtyy korkeakoulusta toiseen. Ryhmäkokojen kasvaessa tai toisaalta pienentyessä kohdistuu oppilaitokseen taloudellisia vaikutuksia. Yksilötasolla opiskelijalle voi olla mahdotonta siirtyä uuteen korkeakouluun, jos se sijaitsee kaukana nykyisestä kotikorkeakoulusta. Toisaalta kolmen vuoden oikeus jäädä opiskelemaan kotikorkeakouluun parantaa tilannetta. Korkeakoulun opetushenkilöstön osalta koulutusvastuiden lakkauttamispäätökset johtavat todennäköisesti henkilöstövähennyksiin. Tehy ry:n mielestä erityisesti sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutusta koskevissa koulutuksen siirtoon liittyvissä kysymyksissä on varmistettava opetushenkilöstön riittävä koulutusvastuukohtainen (tutkintokohtainen) osaaminen ja pätevyys.

11. Muutosehdotukseenne koulutuksen siirtoa koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Ks. edellä

12. Ammattikorkeakoulujen hallintokieli

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

13. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt

Tehy ry:n mielestä säännös ammattikorkeakoulun hallintokielestä saattaa ammattikorkeakoulun opiskelijat yhtäläiseen asemaan yliopisto-opiskelijoiden kanssa käytettävän asioimiskielen osalta. Säännös selkiyttää ja vahvistaa ammattikorkeakouluopiskelijan hallintokieltä koskevia oikeuksia.

Uhkakuvat

Tehy ry ei näe ammattikorkeakoulun hallintokielisäännökseen liittyviä uhkia.

14. Muutosehdotukseenne ammattikorkeakoulujen hallintokieltä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

-

15. Muuta lausuttavaa ehdotuksesta

Vastaajien määrä: 1

- Tehy ry suhtautuu varsin positiivisesti hallituksen esitykseen muuttaa yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia siten, että Tampere3-kokonaisuuden muodostamiselle ei ole lainsäädännöllistä estettä. Tehy ry on halunnut jo aiemmin nostaa yhteiskunnalliseen keskusteluun korkeakoulujemme nykyiseen rakenteeseen liittyvät kehittämistarpeet.

Hallituksen esitykseen liittyy joitakin erityistä huolellisuutta vaativia näkökulmia, jotka Tehy ry haluaa vielä tässä yhteenvedossa nostaa esille:

- 1.Korkeakoulujen yhdistymistarpeiden tulee syntyä heidän omista lähtökohdistaan käsin.
- 2.Yliopistot ja ammattikorkeakoulut toimivat tasavertaisina, eivät alisteisina, koulutusvastuiden mukaisesti uusissa kokonaisuuksissa omistuspohjasta riippumatta.
- 3.Opetusyhteistyön laajentaminen vähentää parhaimmillaan päällekkäistä opetustarjontaa, mutta yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen omien tutkintojen erilaisuus voi estää yhteistyötä. On varmistettava, miten saavutetaan kunkin korkeakoulututkinnon edellyttämä osaaminen opetusyhteistyön lisääntyessä.
- 4.Korkeakouluille on laadittava yhtenäinen ja näyttöön perustuva AHOTT-menettely ennen opetusyhteistyön laajentamista.
- 5.Kotikorkeakoulun on tarjottava esityksen mukaan pääosa tutkinnon mukaisista opinnoista itse. Tätä

määrittelyä tulee tarkentaa, jotta korkeakouluilla on yhtenäinen menettely itsetarjottavien ja toiselta korkeakoululta saatavien opintojen laajuuksista.

6.Koulutuksen siirtoon ja koulutusvastuiden lakkauttamiseen liittyvissä säännöksissä tulee huomioida sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutusvastuussa olevan opetushenkilöstön riittävä koulutusvastuukohtainen (tutkintokohtainen) osaaminen ja pätevyys.

7.Koulutuksen siirtoon liittyvissä kysymyksissä tulee huomioida opiskelijan edellytykset siirtyä tutkinto-opiskelijaksi uuteen korkeakouluun.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet myös Tehy ry:n yhteistyöjäsenjärjestöt.